

૯મી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૭

માનનીય વડા પ્રધાનશ્રી,

ઇન્ટરનેટ એ માહિતી અને જ્ઞાનનું શક્તિશાળી અને લોકશાહી પ્રકારનું સાધન છે. એ બાબતને માન્યતા આપી નેશનલ નોલેજ કમિશન (NKC) શ્રેણીબંધ વેબ પોર્ટલનું સર્જન કરવાના માર્ગો વિચાર્યા હતા. આ વેબ પોર્ટલ માહિતીનો અધિકાર; વિકેન્દ્રીકરણ, પારદર્શકતા, વિશ્વસનીયતા અને લોકભાગીદારીના સમર્થનમાં ચાલતાં લોક આંદોલનોનું નિર્ણાયક સાધન બનવું જોઈએ.

ખુલ્લાપણું અને પ્રાપ્તિની બાબતમાં વધારો કરવાના હેતુથી નેશનલ નોલેજ કમિશન, મુળભૂત માનવ જરૂરિયાતોને સ્પર્શતાં સંખ્યાબંધ ચાવીરૂપ ક્ષેત્રો માટે, સ્થાનિક ભાષામાં, ઊંચા એકસમાન, રોજબરોજના મૈત્રીભર્યા અને અંગત રસ્તે, સંબંધીત અને ઉપયોગી મુદ્દાઓ એકત્ર કરવા, સંગઠીત કરવા અને રજૂ કરવા માટે વેબ પોર્ટલનું સર્જન કરવાની ભલામણ કરે છે.

આ બાબતે કમિશન નીચે જણાવ્યા મુજબની ભલામણ કરે છે :

(૧) મુળભુત જરૂરિયાતો માટે રાષ્ટ્રીય પોર્ટલનુ સર્જન કરો :

રાષ્ટ્રીય વેબ આધારીત પોર્ટલો પાણી, ઊર્જા, પર્યાવરણ, શિક્ષણ, ખોરાક, આરોગ્ય, કૃષિ, રોજગાર, નાગરિક અધિકારો વગેરે જેવાં ચોક્કસ ચાવીરૂપ ક્ષેત્રો અંગે બજાવવા જોઈએ. આ બાબત ક્ષેત્ર અંગેની એકત્રિત માહિતી, અમલીકરણ અને સાધનોની પ્રાપ્તિ માટે એક મુદ્દાનો હેતુ સારશે અને નાગરિકો, ઉદ્યોગ સાહસિકો, નાના પાયાના ઉદ્યોગો, વિદ્યાર્થીઓ, વ્યવસાયિકો, સંશોધનકારો, સ્થાનિક પ્રેક્ટીશનરો વગેરે વિવિધ પ્રકારના વિશાળ વપરાશકારોને સેવા પૂરી પાડશે.

(૨) જૂથ દ્વારા વ્યવસ્થાપન અને માલિકી :

સ્થાપનાના પ્રારંભમાં સરકાર એક ચાવીરૂપ ભાગીદાર હશે અને ત્યારબાદ પોર્ટલોનું વ્યવસ્થાપન વિવિધ ક્ષેત્રોમાંથી આવતા વિધવિધ સ્ટોકહોલ્ડરોને યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ આપીને રચાયેલા જૂથ દ્વારા થવું જોઈએ અને આ ક્ષેત્રોમાં સ્વૈચ્છિક બિનસરકારી સંસ્થાઓ, સંશોધન

અને વૈજ્ઞાનિક જૂથો, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, વકીલ મંડળો, સરકારી એજન્સીઓ/વિભાગો, આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ, અન્ય ભંડોળ એજન્સીઓ, ખાનગી ક્ષેત્ર, તકનીકી નિષ્ણાતો, શિક્ષણવિદો, જ્ઞાનનિષ્ણાંતો વગેરેનો સમાવેશ થવો જોઈએ.

આને કારણે નીચેની બાબતો સિદ્ધ થશે :

- પોર્ટલ મુદ્દાઓ એકઠા કરવા માટેનું વિશ્વ સાધનોમાંથી માહિતી મેળવવાનું ગતિશીલ સંગ્રહસ્થાન બની રહેશે.
- એક સહયોગી મોડેલ અપનાવવામાં આવશે, જેથી નાગરિકો, બિન સરકારી સંસ્થાઓ, ધંધાદારીઓ વગેરે જેવા તમામ સ્ટોકહોલ્ડરો, માહિતી ઉપર કોઈ એક જૂથનો ઇજારો ન રહે એ રીતે મુલ્યવાન અને અર્થપૂર્ણ રીતે સર્જન, સહયોગ, ભાગીદારી અને ચર્ચાઓમાં ભાગ લે.
- પોર્ટલની સફળતાની ખાતરી અપાવવા માટે મહદઅંશે સામુહિક માલિકી રાખવામાં આવશે.

- અનુભવો, ટેકનોલોજી, પ્રક્રિયાઓ વગેરે વિવિધ પોર્ટલોમાં વહેંચવામાં આવશે.

(3) પદ્ધતિઓ ઊભી કરો :

પોર્ટલો ઊભા કરવા માટે નીચે જણાવેલી પદ્ધતિઓને અનુસરવાની રહેશે.

- વિષયના ક્ષેત્ર બાબતે કરાર.
- ચેમ્પીયન/અગ્રેસર સંસ્થા/સંસ્થાઓને અલગથી તારવી કાઢવી.
- કમિશનના ધ્યાન પર લાવવા માટે ચેમ્પીયન સંસ્થા/ સંસ્થાઓએ પોર્ટલના બંધારણ બાબતે દરખાસ્તની રજૂઆત કરવી.
- સ્ટોકહોલ્ડરો અને ભાગીદારોને અલગ તારવવા અને પોર્ટલ વ્યવસ્થા માટે માળખું ઊભું કરવું.
- મુદ્દાનો વિકાસ.
- પોર્ટલનો આરંભ.

➤ મુલ્યવાન, ઉપયોગી અને સંબંધીત મુદ્દાઓનો વિકાસ.

આ શ્રેણી પૂરી થવામાં નવ માસથી એક વર્ષનો સમય જશે એમ મનાય છે અને આખરમાં પોર્ટલ કાર્યરત કરવામાં આવશે અને ત્યારબાદ તેની સતત વૃદ્ધિ થશે, લોકપ્રિય થશે અને તેને પ્રોત્સાહન મળશે એવી શક્યતા છે.

(૪) સરકાર સંગ્રહીત માહિતીને માર્ગ દર્શાવવો :

પોર્ટલ માટે માહિતીને લગતી ધણી બધી બાબતો છે જેમકે સોર્સીંગ કાયદેસરના, ગુણવત્તા અને સ્વરૂપો. સરકાર વિવિધ ક્ષેત્રો બાબતે વ્યાપક માહિતીનું મોટું સાધન છે. તમામ સરકારી વિભાગોએ પોર્ટલ જૂથને ડિજિટલ સ્વરૂપમાં, પોતાની પાસે જે માહિતીનો જથ્થો હોય તે સરળતાથી આપવો જોઈએ. વિવિધ ક્ષેત્રોની માહિતીનું સર્વગ્રાહી રીતે પૃથક્કરણ કરવાની જરૂર છે જેથી આયોજન વધુ માહિતીસભર બને અને વાસ્તવિક પરિસ્થિતિને પ્રતિબિંબીત કરે. આનો અર્થ એ થયો કે જે માહિતી પરંપરાગતરીતે એકત્રિત કરવામાં આવે છે

અને સંચાલન અલગ રીતે કરવામાં આવે છે અને જે એકબીજા સાથે સંબંધ ધરાવતી નથી તે હવે સાથે દર્શાવાય તે જરૂરી છે. અત્યારે આ બાબત સરળતાથી થાય એવી કોઈ ભૂમિકા કે માળખું પ્રાપ્ત નથી. આ માટે સ્પષ્ટ માર્ગદર્શિકા વિકસાવવી જોઈએ જેને આધારે આ માહિતી યોગ્ય સ્વરૂપમાં મુળભુતરીતે સચવાય અને નિયમિત રીતે તેને અદ્યતન બનાવવામાં આવે. માહિતી અધિકાર આ બાબતને સરળ બનાવી શકે, પરંતુ તે એક લાંબી પ્રક્રિયા બની રહે તેમ છે. આ પદ્ધતિઓને વ્યવસ્થિત તેમજ સરળ બનાવવાની જરૂર છે.

(પ) સહયોગી ભંડોળને પ્રોત્સાહન આપો :

પોર્ટલનો પ્રયાસ હાથ ધરવાથી ઝડપથી ગતિ મળે છે કારણકે મુદ્દાનું પ્રમાણ, ભાગીદારોએ અને વ્યાપ ખૂબ વિશાળ હોય છે. આ પ્રયાસ માટે ભંડોળની બાબતમાં મોટા ગજાની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. જેવી કે, ટેકનોલોજીનો વિકાસ, નકશાઓની તૈયારી, માહિતી એકઠી કરવી, અમલીકરણનો વિકાસ કરવો, મુદ્દાઓનું સર્જન, ભાગીદારીઓનું આયોજન અને સંકલન. જેની પૃષ્ઠા થઈ હોય એવા

ક્ષેત્રના આધારે ઉકેલ જરૂરી છે. જાહેર ખાનગી સંબંધો અને નવા વ્યાપારી મોડેલો સહિતની સંખ્યાબંધ શક્યતાઓને તપાસવી જોઈએ. સરકાર આ પ્રયાસો માટે ગ્રાન્ટ મારફતે કેટલુક જાહેર નાણું આપવાની શક્યતા પણ તપાસી શકે છે.

(૬) નકશા વડે રજૂઆત કરવાની પદ્ધતિમાં સુધારો કરો :

કોમ્પ્યુટર આધારિત જિઓગ્રાફિક ઈન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ્સ (GIS)માં થયેલી પ્રગતિના કારણે નકશા દ્વારા રજૂઆત અને નકશાઓના ઉપયોગને વિવિધ ક્ષેત્રોમાં ભારે બળ મળ્યું છે. સ્થળની બાબતમાં અને ગુણવત્તાની બાબતમાં વિશાળ જથ્થામાં પરસ્પર સંબંધિત માહિતીનો અર્થ કાઢવાની ક્ષમતાને કારણે કૃષિ, વાહનવ્યવહાર, આપત્તિ વ્યવસ્થાપન વગેરે જૂદાં જૂદાં ક્ષેત્રો દૃશ્ય નિર્ણય કરવામાં મદદ મળી છે. સ્થળની માહિતીના ઉપયોગ માટેની સ્પષ્ટ માર્ગદર્શિકા સાથેની સ્પષ્ટ નકશા નીતિ જી.આઇ.એસ.ની માહિતી સાથે ભાગીદારી કરવા માટે અને તેમ કરીને અદ્યતન બારીક ટેકનોલોજી અને અસરોના મહત્તમ ઉપયોગ કરવાની જરૂરિયાત છે. મે, ૨૦૦૫માં જાહેર કરવામાં

આવેલી નવી નકશા નીતિ મુજબ બિનસરકારી સંસ્થાઓ, સરકારી અને અન્ય વિકાસલક્ષી એજન્સીઓએ ઇન્ટરનેટ પર જી.આઇ.એસ. નકશા પ્રગટ કર્યા તે બાબત હજી પણ કેટલીક સ્પષ્ટતા છે. પાણી, આરોગ્ય, શિક્ષણ વગેરે વિવિધ ક્ષેત્રોમાં જી.આઇ.એસ. આધારીત સમૃદ્ધ મુદ્દાઓ, માહિતીમાં ભાગીદારી કરવા, માહિતીયુક્ત ચર્ચાને ઉત્તેજન આપવા અને વધુ અસરકારક આયોજન થવા દેવા માટે, વિવિધ સંસ્થાઓ અને મંડળો આપી શકે છે. નકશા નીતિ આ બાબત થઇ શકે એ માટે તથા સ્પષ્ટ માર્ગદર્શન પૂરું પાડે તે માટે છૂટ આપે એ જરૂરી છે.

(૭) ઇન્ટરનેટના પગપેસારા અને પ્રપેક્ષમાં વધારો કરો :

આ તબક્કે દેશમાં ઇન્ટરનેટના ઓછા પગપેસારાના કારણે પોર્ટલનો ઉપયોગ મર્યાદિત બની રહેશે કારણકે પાંચ ટકાથી પણ ઓછી વસ્તીને ઇન્ટરનેટની સુવિધા પ્રાપ્ત છે. આ પડકારને નાથવા માટે પોર્ટલ જૂથ બિનસરકારી સંસ્થાઓના અને સરકારી નેટવર્ક સાથે સક્રિયરીતે કામ કરે, રેડિયો, ટેલિવિઝન જેવી જનસંપર્કની ચેનલો અને

મુદ્રિત માધ્યમનો ઉપયોગ કરે કે જેથી આ જ્ઞાનનો ઉપયોગ મૂળભૂત રીતે પરિવર્તન લાવવા માટે પ્રોત્સાહન આપવામાં થઈ શકે. વેબ વગરની વૈકલ્પિક સુગમ પદ્ધતિઓ કે જે આ જ્ઞાન સમાજના તમામ વર્ગો (અંક સહિત અને અંક રહિત) સુધી પહોંચાડી શકે તેને સહાય કરવાની કૃતનીશ્રયતા જરૂરી છે.

જેમની પસંદગી ઇન્ટરનેટનો માર્ગ નથી તેઓને વૈકલ્પિક થોડી ધણી ટેકનોલોજી સહાય કરી શકે છે. આ માટે સ્થાનિક હાજર સાધન જરૂરી છે. જે ડેસ્કટોપ પી.સી. ઉપર ચાલી શકે અને જે ચોકકસ મુદ્દાઓને લગતી માહિતી આપી શકે અને અસરોનું દર્શન કરાવી શકે. આ પ્રયોગો ઇન્ટરનેટ પર આધાર રાખતા નહિ હોવાથી કે દૂરગામી સર્વર પર માહિતીનો સંગ્રહ નહિ કરતા હોવાથી તેમનો ઉપયોગ સ્થાનિક કક્ષાએ સ્થળ ઉપર નેટવર્કના જોડાણ વગર થઈ શકે છે. આને પરિણામે, સ્થાનિક માહિતીને અપલોડ કરવા માટે કે ડાઉનલોડ કરવા માટે સર્વર સાથે જોડાણ કરવા માટે ઉપયોગી બની શકે છે. ગ્રાહકો માટેના સોફ્ટવેરના આ દળદાળ પ્રયોગો મૂળભૂત માહિતી બની શકે છે. કારણ

કે બિનસરકારી સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિ વિશેષ મધ્યવર્તી સર્વર પર પૃથ્થકરણ માટે ઇન્ટરનેટ પર સ્થાનિક માહિતી અપલોડ કરી શકે છે. આને કારણે સતત રીતે સુંદર દાણાદાર સ્થાનિક માહિતી એકઠી કરવાનો મૂળભૂત વૈકલ્પિક માર્ગ મળી રહે છે.

પોર્ટલ આ રીતે, સંશોધનકારો અને નીતિના ધડવૈયાઓથી માંડીને સ્થાનિક પ્રેક્ટીશનર સુધીના ખૂબ જ વિવિધ પ્રકારના વપરાશકારો કે જેઓ પોતાના સંબંધીત ક્ષેત્ર બાબતે ખુલ્લી અને પારદર્શક પદ્ધતિથી વ્યાપક રીતે માહિતી પ્રાપ્ત કરવાનો મોટો લાભ લેવા માટે આતુર છે. તેઓની જરૂરિયાતોને સંતોષશે.

(૮) ભારતીય ભાષાઓમાં ભાષાંતર કરો :

પોર્ટલનું તમામ ભારતીય ભાષાઓમાં ભાષાંતર કરવું જોઈએ કે જેથી વિશાળ શ્રોતાગણ સુધી પહોંચી શકે. તે પ્રસ્તુત બની શકે તે માટે સ્થાનિક ભાષાઓમાં એક બીજા પર થતી અસરો અને ઈ-લર્નીંગ સ્પર્ધાઓ પ્રાપ્ત થવી જ જોઈએ.

આ વિશાળ માર્ગદર્શિકાઓના આધારે નીચે જણાવેલ પોર્ટલો વિવિધ સંસ્થાઓ દ્વારા એન. કે. સી.ની સહાયથી શરૂ કરવામાં આવ્યા છે.

➤ ઇન્ડિયા વોટર પોર્ટલ આરુપમ ટ્રસ્ટ નામના જાહેર ધર્માદા ટ્રસ્ટ દ્વારા વિકસાવવામાં આવી રહ્યું છે. પોર્ટલની શરૂઆત જાન્યુઆરી, ૨૦૦૬માં થઈ શકે અને ૧૨મી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૭ના રોજ તેનો સક્રિય આરંભ થશે.

આ પોર્ટલ જળક્ષેત્ર બાબતે માહિતી અને જ્ઞાનમાં ભાગીદારી કરવા માટે ખૂલ્લો મંચ ઊભો કરવા માગે છે.

પોર્ટલના પ્રાથમિક હેતુઓ નીચે મુજબ છે :

- સામાન્ય પ્રજામાં જળ વ્યવસ્થાપનનાં વિવિધ પાસાંઓની જાગૃતિ વધારવી.
- વિચારશીલ પ્રેક્ટીશનરો સફળ ટેકનિકો અને અનુભવોની ભાગીદારી કરવી.

- બહુવિધ સ્ટોકહોલ્ડરોને માહિતીનો પ્રવાહ પૂરો પાડવા માટેનો મંચ પૂરો પડવો.

પોર્ટલનાં અગત્યનાં લક્ષણોમાં નીચેની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે :

(૧) વિકીપેડિયા/વોટરપેડિયાનું ક્ષેત્ર :

વિકીપેડિયા (વપરાશકાર દ્વારા મુક્ત રીતે વપરાતો જ્ઞાનકોશ) પર આધારીત એવું વોટરપેડિયા જળક્ષેત્ર માટેનો ઓનલાઇન જ્ઞાનકોષ છે. વોટરપેડિયામાં સર્વગ્રાહી વર્ગીકરણનો સમાવેશ કરાવમાં આવે છે. જેમાં જળક્ષેત્રનાં વિવિધ પાસાં તેમજ કૃષિ, જીવનપદ્ધતિઓ, નીતિઓ અને ટેકનોલોજી અંગેના સંબંધીત વિભાગો આવી જાય છે.

(૨) ઉત્તમ પદ્ધતિઓ/કેસનો અભ્યાસ :

આ વિભાગ આઇ.ડબલ્યુ.પી.ના ક્ષેત્રની ચોક્કસ ટેકનિકો અને પદ્ધતિઓનો ભંડાર છે. વપરાશકારો કૃષિ, જળ ગુણવત્તા, આરોગ્ય જેવી સંખ્યા બંધ કક્ષાઓમાંથી ગમે તે એકમાં સિદ્ધહસ્ત કરેલી

જળવ્યવસ્થાપન પદ્ધતિ અથવા કેસના અભ્યાસની બાબતમાં પોતાનો જ્ઞાનો આપી શકે છે.

(૩) ઇ-લર્નીંગ મોડ્યુલ :

ખાતામાં જળક્ષેત્ર બાબતે પ્રાસ્તાવિક આદેશાત્મક મોડ્યુલનો સમાવેશ થાય છે. જેનો હેતુ સામાન્ય શ્રોતાગણમાં જાગૃતિ પેદા કરવાનો છે. આઇ.ડબલ્યુ.પી. માટે કેટલાક મોડ્યુલનાં નામ છે. જળચક્ર, ભારતમાં જળની સ્થિતિ, આરોગ્ય, પાણીથી થતા રોગો, વરસાદના પાણીનો સંગ્રહ અને શહેરોમાં પાણીની પરિસ્થિતિનું ચિત્ર.

(૪) સાધનોના નકશા બનાવવા :

જળક્ષેત્ર બાબતે અનેકવિધ જટિલ માહિતીની જી.આઇ.એસ. નકશા દ્વારા રજૂઆત કરવામા આવે છે. આમાં પ્રાથમિક રીતે એવા ધણા વિભાગો અને એજન્સીઓમાંથી મળેલી સરકારી માહિતીનો સમાવેશ થાય છે જેઓ ક્ષેત્રમાં ચાવીરૂપ સેવા આપવા માટે સંકળાયેલા છે અને જવાબદાર છે. તેમાં કૃષિ, આરોગ્ય, વીજળી, પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ, ભુગર્ભ જળ (જળ સંસાધન મંત્રાલયને બાદ કરતાં) જેવા ક્ષેત્રોનો

સમાવેશ થાય છે.

(૫) સરકારની ભૂમિકા અને યોજનાઓ બાબતે માહિતી :

આ ક્ષેત્રમાં છેલ્લાં થોડા વર્ષોમાં સરકારે હાથ ધરેલ વિવિધ યોજનાઓ બાબતે માહિતી, તેમાં જળવિભાજક યોજનાઓ, પીવાના પાણીની યોજનાઓ અને સરોવર પુનઃસ્થાપન યોજનાઓનો સમાવેશ થાય છે.

(૬) બિન સરકારી સંસ્થાઓની માહિતી :

એન.જી.ઓ. મેપ માર્કરની મદદથી બિન સરકારી સંસ્થાઓ અથવા મંડળો થોડાં સરળ પગલાં લઈને તાલુકા અથવા શહેરની કક્ષાએથી માંડીને પરસ્પર અસરકરકર્તા નકશાઓ પર પોતાની જાતને બારીકાઈથી તપાસી શકે છે. વપરાશકાર આ રીતે બિન સરકારી સંસ્થા બાબતે ઉચ્ચ કક્ષાની માહિતી મેળવી શકે છે. તેમજ જલવિભાજક વિકાસ અથવા જળગુણવત્તા વગેરે જેવા ચોક્કસ વિષયો બાબતે કામ કરતી બિન સરકારી સંસ્થાઓને પ્રવર્તમાન યાદીમાંથી શોધી કાઢવા માટે તપાસ કરી શકે છે.

આમાંના દરેક વિભાગ હેઠળ સહયોગી પદ્ધતિથી અને ગુણવત્તા નિયંત્રણ માટે જરૂરી વિવેક સાથે મુદ્દાઓને વિકસાવી શકાય છે. તેમજ અદ્યતન બનાવી શકાય છે.

- ઇન્ડિયા એનર્જી પોર્ટલ ધી એનર્જી રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યુટ (TERI)ના વડપણ હેઠળ આજ રીતે વિકસાવવામાં આવી રહેલ છે. એનર્જી પોર્ટલનાં વ્યાપક કાર્યોમાં નીચેની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. :
 - સાધનોની ઓળખ અને ઉર્જાનાં મૂળભૂત પાસાં બાબતે અગત્યની માહિતી પૂરી પડવી.
 - સર્વગ્રાહી રીતે આધાર સામગ્રી અને માહિતી પૂરી પાડવી.
 - માહિતીની કાર્યક્ષમ અને અસરકારક પુનઃપ્રાપ્તિ શક્ય બનાવવી.
 - માહિતીના ભંડારનું જતન કરવું અને અદ્યતન બનાવવો.
 - વિચારોની પરસ્પર અસર અને વિનિમય માટે મંચ પૂરો પાડવો.

ઇન્ડિયા એનર્જી પોર્ટલ (IEP)નું આયોજન નીચે જણાવેલ વિષયોને

સાથે રાખીને કરવામાં આવ્યું છે. :

- પુનઃઉપયોગમાં લઇ શકાય એવી ઊર્જા - સૂર્ય, પવન, નાનાં જળ

એકમ, જૈવિક જથ્થો, જિઓથર્મલ, ઊર્જાનો બગાડ અને અન્યની

ટેકનોલોજી.

- પેટ્રોલીયમ અને કુદરતી વાયુ

- કોલસો

- વીજળી : થર્મલ, હાઇડ્રો (જળ), પરમાણુ, વહન અને વિતરણ

- ઉત્પાદનનું વિતરણ

- ઊર્જાની કાર્યક્ષમતા અને સંગ્રહ : કૃષિ, ઉદ્યોગ, ધરગથ્થું, ગ્રામ્ય,

વાહન વ્યવહાર.

આમાંનો દરેક વિભાગ મૂળભૂત સમજશક્તિ પૂરી પાડવા ઉપરાંત સ્થળ

સાથે યોગ્ય જોડાણ ધરાવે છે કે જ્યાં તમે ચોકકસ શબ્દ બાબતે (ઉ.દા.

તરીકે વિકિપેડિયામાં મળતા શબ્દો) તથા અન્ય બાબતે વધુ વિગતો

મેળવી શકો છો. તેને ત્યારબાદ પ્રસ્તુત કેસ અભ્યાસો, કલમો અને

દસ્તાવેજોનો ટેકો મળી રહે છે.

અન્ય લક્ષણોમાં નીચેની બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

(૧) જ્ઞાન બેંક : આ વિભાગ ઊર્જાના આંકડાઓ અને નકશા, કેસ અભ્યાસો, કલમો અને દસ્તાવેજો અને સંબંધીત પ્રમાણપત્રો બાબતે આધારભૂત માહિતી પૂરી પાડે છે. જેનું વહન યુઝર ફ્રેન્ડલી 'સર્ચ'ની મદદથી થઈ શકે છે.

(૨) સાધનો : આ વિભાગ ઊર્જા નિષ્ણાતો, નીતિઓ, રજૂઆતોનું માર્ગદર્શન પુરું પાડે છે તથા પૂરવઠો પૂરો પાડનારા/ઉત્પાદકો બાબતે માહિતી પૂરી પાડે છે. બાળકોને લગતા વિભાગો અને ડિઝાઇન સોફ્ટવેર અને ઓનલાઇન સાધનો બાબતે ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

(૩) પરસ્પર અસરકર્તા વિભાગો :

લાઇવ બ્લોગ, મતદાન, નિષ્ણાતો સાથે ચર્ચા, પૂછપરછથી વાકેફ

કરવું, અને ઓનલાઇન ઈ-કોર્સીસએ પોર્ટલનાં કેટલાંક પરસ્પર

અસરકરતાં લક્ષણો છે.

- સેન્ટર ફોર સાયન્સ એન્ડ એનવાયરનમેન્ટ (CSE)ના વડપણ હેઠળ ઇન્ડિયા એનવાયરનમેન્ટ પોર્ટલને વિકસાવવા માટેનું પ્રાથમિક કાર્ય શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.
- ભવિષ્યમાં શક્ય બની શકે એવા પોર્ટલોમાં નાગરિક અધિકારો, આરોગ્ય, રોજગાર અને અન્નને લગતા પોર્ટલોનો સમાવેશ થાય છે.

અમે આશા રાખીએ છીએ કે સરકાર આવા રાષ્ટ્રીય પોર્ટલનો પ્રારંભ કરવામાં પ્રોત્સાહન આપશે અને આ પગલાને આધારસામગ્રી અને માહિતીમાં ભાગીદારી કરીને, આર્થિક સહાય પૂરી પાડીને તથા આ પ્રક્રિયામાં સક્રિય સ્ટોકહોલ્ડર બનીને સહાય કરશે. અમે એ પણ આશા રાખીએ છીએ કે સરકારનાં વિવિધ મંત્રાલયો, પ્રજાને મોટા પાયે માહિતી અને જ્ઞાન પૂરું પાડવા અને

પારદર્શીતા, પ્રવેશમાર્ગ, લોકશાહીકરણ અને ઉપયોગીતાની
બાબતમાં સુધારો લાવવા માટે સંબંધીત પોર્ટલોનો પ્રારંભ કરશે
અને તેને પ્રોત્સાહન આપશે.

આપનો આભારી, શુભેચ્છા સહ

સામ પિત્રોડા

અધ્યક્ષ, નેશનલ નોલેજ કમિશન